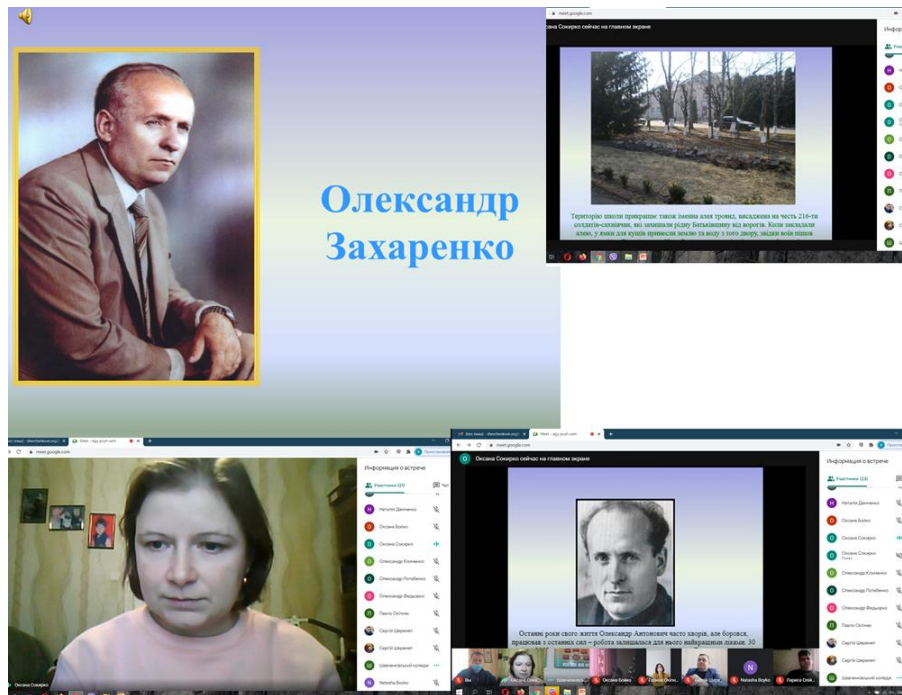

13.01.2021

ПЕДАГОГІЧНА СПАДЩИНА: ЗАХАРЕНКО ОЛЕКСАНДР АНТОНОВИЧ

Сокирко О.М. – створив нову систему громадянського, сімейного та трудового виховання, на практиці реалізував ідею школи-родини, школи, життя якої тісно перепліталось з життям села, його історією. Пошукова робота учнів спрямовувалася на дослідження родоводу і результатом цієї роботи стала «Енциклопедія шкільного роду» (в 4-х томах), видана у 2000 році.

Разом з дітьми та їх батьками Олександр Антонович перетворив звичайну сільську школу у школу-комплекс, яка забезпечувала розвиток учня не гірше, а за багатьма показниками і значно краще, в порівнянні з міськими школами.

У Сахнівській школі з ініціативи О. А. Захаренка та завдяки спільним зусиллям батьків і громадськості, були побудовані навчально-спортивний комплекс, танцювальний зал, ігрові кімнати, басейни, культурно-музейний центр, обсерваторія, створено музей села, започаткована шкільна багатотиражна газета. Визнанням оригінальності і новизни педагогічних ідей О. А. Захаренка стало те, що після його смерті (30 квітня 2002) Сахнівській школі було надано офіційний статус «Авторська школа О. А. Захаренка» (2002). У 2007 році Міністерством освіти і науки України запроваджено нагрудний знак нагрудний знак «Олександр Захаренко».

За час трудової діяльності Олександр Антонович неодноразово обирався депутатом різних рівнів - від сільської Ради до Верховної Ради СРСР (1986–1991).

Неодноразово відзначався державними нагородами: медалями «За трудову відзнаку», «За доблесний труд», медаллю А. С. Макаренка, орденом Леніна, знаком «Відмінник освіти СРСР», орденом «Знак Пошани», має почесне звання Заслужений учитель УРСР" (1974), почесне звання «Народний учитель СРСР» (1983).

У 1989 р. О. А. Захаренко був обраний членом-кореспондентом Академії педагогічних наук СРСР, а через три роки його було призначено академіком-

засновником Академії педагогічних наук України (1992). У 1999 році Олександра Антоновича обрано дійсним членом Російської Академії освіти.

Олександр Антонович Захаренко народився 2 лютого 1937 року у місті Кам'янка Черкаської області. Він дуже любив своїх батьків – Варвару Веремівну й Антона Івановича. Вони передали синові щире любов до простих людей, своєї землі і неба.

Дитинство його минуло в невеличкому містечку, що розкинулося на берегах річки Тясмин. Кам'янка здавна славилася своєю історією. Батьківський заповіт «Люби і знай свій рід і край» став кредом усього життя Олександра Антоновича

Початкову освіту здобув у Кам'янській школі № 3 (тепер там відкрито музей Олександра Антоновича та меморіальну дошку). Ця маленька школа з багатого, більш як сторічної історією, свято береже пам'ять про свого земляка.

Виявляється, Олександр Антонович не мріяв стати вчителем. З дитинства його вабило небо. На лавці недалеко від батьківської хати ще в шкільні роки побудував модель літака і зробив першу спробу її запустити. Тому після закінчення десятирічки вибір був один – військово-училище льотчиків-винишувачів. Та глибоких знань і бажання було замало. Лікарі – головні екзаматори – погасили юнацьку мрію. І, мабуть, саме це захоплення небом окрилювало всі його мрії, думки і вчинки в подальшому житті.

Здібному випускникові запропонували викладати математику, фізику й хімію в школі робітничої молоді в сусідньому селі. А далі було навчання в Черкаському педагогічному інституті імені Богдана Хмельницького на фізико-математичному факультеті.

Отримавши диплом з відзнакою, разом із молодого дружиною приїхав працювати в 1959 році в село Сахнівку. Сахнівка на той час була бригадним селом колгоспу «Маяк», яке загубилося серед бездоріжжя і було віднесене до так званих «неперспективних» сіл, по суті, приречене на вимирання.

З приїздом молодого вчителя розпочалися в селі «сахнівські дива»: то він на побудованому разом з колегою дельтаплані спустився з місцевої гори Пастушка, то зробив спробу на планері перелетіти річку Рось. Потім разом з учнями будував і запускав повітряні кулі, моделі літаків і ракет, які запускали з майданчика із символічною назвою «Сахнівський Байконур».

Він поєднав фізику й математику з небом. У Сахнівці, віддаленій від райцентру двадцять п'ятикілометровим бездоріжжям, до якої не ходили автобуси, почали злітати справжні ракети. Спочатку без «пасажирів», а потім з «пасажирами»: мишами, морськими свинками. Ракети були різних типів і різної величини. У школі відбувалися справжні змагання на дальність і висоту польоту. Відтоді, як згадавав один із його випускників, авторитет фізика і фізики «піднявся до небес».

«Майбутні Сахнівці – її діти. Отже, треба створювати таку школу, якої ще не було», – так вирішив призначений у грудні 1966 року директором школи Олександр Захаренко. Він поступово змінив і зовнішній вигляд основної шкільної будівлі й інтер'єри школи, і пришкольню ділянку, а основне – ставлення до школи.

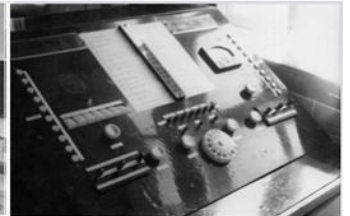

Шість лозунгів, які символізують напрями роботи Сахнівського навчального закладу збереглися і донині, але дещо інтерпретовані, враховуючи сучасні зміни цінностей:

- «Хай завжди буде сонце! Хай завжди буде мама!»,
- «Без праці хліб не родить»,
- «Без книги немає знань, без знань немає майбутнього»,
- «До серця дитини через захопленість»,
- «Не можна і дня жити без тривоги за Батьківщину».

Життя Сахнівської школи в 60 – 90-х роках – це послідовне розгортання багатьох проектів – взаємопов'язаних колективних справ. Кожна наступна була логічним продовженням і розв'язком попередньої: збудовані здебільшого методом народної толки (разом працювало все село) двоповерхове приміщення з планетарієм і шкільною обсерваторією, спортивно-оздоровчий комплекс, шкільний дендропарк, стадіон, теплиця.

У 1964 році в школі силами учнів і вчителів було зроблено клас програмового навчання – прототип сучасного комп'ютерного класу. В 1965 році – створено першу машину Ламарка, яка давала оцінку знань учнів за допомогою тестів. З часом школа мала клас з 30 навчально-контролюючих машин з ліричною назвою «Ромашка», які допомагали школярам опанувувати матеріал двох уроків за 45 хвилин. Це була успішна спроба пришвидшеного вивчення математики та фізики, бо відпадала потреба в домашніх завданнях, вивільнявся час на поглиблене закріплення матеріалу в класі.

З 1967 року розпочалося будівництво Музею революційної, бойової та трудової слави. В Сахнівці вчили шанувати батьків і людей старшого віку, пам'ятати тих, хто виніс на собі тягар воєнних років.

Територію школи прикрашає також іменна алея троянд, висаджена на честь 216-ти солдатів-сахнівчан, які захищали рідну Батьківщину від ворогів. Коли закладали алею, у ямки для кушів принесли землю та воду з того двору, звідки воїни пішов захищати рідну Батьківщину. На табличках написані прізвища героїв-сахнівчан.

Сахнівська школа стала майже науковою лабораторією. За досвідом до українського села Сахнівці їздили з усього світу: з Канади і Німеччини, з Китаю і Японії, Італії і США. Щороку школу відвідували не менш як 2,5 – 3 тисячі людей.

У 1964 р. споруджено фонтан «Колосок». Він мав працювати від плескоти дитячих долоньок. Новоприйняті піонери 1964 року навколо фонтана посадили верби. Фонтан є, плакучих верб немає.

У 1967 році був відреставований «Лист у майбутнє», який готували учні та вчителі цілий рік і який відкривють 2 листопада 2017 року. Відкривши сейф, вони почують слова з минулого і зможуть зрозуміти, якими були учні, вчителі, яким був той час. Думки, побажання, осмислені сенсу людського буття вміщуються на чотирьох магніфонних плівках. Генератори ідеї завбачливо поклали у схованку ще й магнітофон, бо уже зараз важко було б знайти таку раритетну апаратуру.

Біля школи споруджено монумент відважній дівчинці Олі Лисенко, яка рятуючи подругу сама загинула. Дівчинка – випускниця відпочивала з друзями на річці. Коли її подруга почала тонути, не роздумуючи вона кинулася рятувати, хоча сама не вміла плавати. Подругу Оля врятувала, а от сама вибратися з річки не змогла.

Працею сахнівські школярі були зайняті щоденно. Школа мала більш як п'ять гектарів землі. Старшокласники вивчали сільськогосподарську техніку, допомагали колгоспові збирати врожай. У зимку впрощували квіти, цибулю, огірки, зелений корм для тварин.

У кінці 80-х споруджено «Криницю Свісті» у шкільному дендропарку у пам'ять про 1100 сахнівчан, що загинули у роки Голодомору. Слід відзначити, що це один із перших в Україні пам'ятник жертвам голодомору.

Останні роки свого життя Олександр Антонович часто хворів, але боровся, працював з останніх сил – робота залишалася для нього найкращими ліками. 30 квітня 2002 року – талановитого педагога і просто чудової Людини не стало...

Олександр Захаренко завжди легко ходив по землі, а думками ширяв високо в піднебессі. Не мирився із сірістю, з одноманітністю. Його будні завжди світилися зорями. Олександр Антонович був глибоко переконаний, що в людській душі, як у землі, все проростає. Посіти добро – і добро зійде. Він був постійно в пошуку й русі. Як хороший хлібороб засівав у дитячі душі зерна знань, любові, порядності, милосердя.

